

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Martinii Tridentini E Societate Jesu Sinicae Historiae Decas Prima

Martini, Martino

Monachii, 1658

Trigesimus Imperator Caus. Imperavit annis XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11848

Hisdem annis regnum CYN Praefectis in regem confurgentibus propè funditus eversum est. A sex authoribus orta primùm rebellio, in tantas angustias coniecit regem, ut regno unà cum animà tandem amisso, tota insuper ejus familia cognatióque sit extincta. Inde coorta inter sex rebellionis duces de obtinendo toto regno contentio in bellum exarsit; quod vario eventu gestum, totam ferè XANSI provinciam & PEKING ex parte, quà occidenti adversa, excidio dedit, duobus etiam perduellium omnino sublatis è medio. Quatuor reliqui regionem inter se partiti, eam quisque partem, in quà cum exercitu erant, tenuere. Hinc quatuor facti reges; primus CHIPEUS, secundus HAN, tertius CHAO, quartus QUEI, de quibus multa in loco.

*Rebellio regis
familiam eorum
scindit.*

Moritur interea Imperator, relictis filijs jam adultis tribus, KIUCIEO, XOCIEO, QUEIO. Isti non tam fratres, quàm hostes fuerunt; cupidine dominandi alium adversus alios armante. Nec aliter jurgia sunt quàm parricidijs sopita. KIUCIEUS enim ætatis prærogativà primò electus, tertio post mense à XOCIEO trucidatus; hic imperium evadens, cum inauguraretur, SUS dictus, parricidij poenas brevè dedit. Nam quinto tyrannidis mense à QUEIO fratre victus bello, necatusque, quantum facinus admisisset in majorem natu. debuit à minore discere; magnà imperij parte hujus sequente fortunam. Ita imperium fuso duorum fratrum sanguine devolutum est ad QUEIUM, qui ubi sceptrum capessivit, appellatus est CAUS, mihi trigessimus istius familiæ Imperator, quod ab octavo & vigesimo duo fratres intercesserint.

Fratres hostes

TRIGESIMUS IMPERATOR

CAUS.

Imperavit annis xv.

CAUS igitur occupato per parricidium imperio, ejus majestatem multum imminuit, regulis non paucis obsequium rumpentibus. Et est notatu dignum, quod Sinici scriptores referunt sub hæc tempora Martem ad constellationem SIN dictam pervenisse, quæ nostro seculo à tertio gradu Sagittarij usque ad gradum vigesimum ac paulò

*Cyclo 38. anno
38. ante Chrysti
sum 440.*

Paulò ampliùs extenditur. Et quoniam in YU I Imperatoris divi-
 ne terris, quas SUNG rex habebat, dominabatur hæc constellatio;
 KINGCUNGU sibi terrarum tunc rex, quàm qui maximè de tali con-
 juratione sollicitus, astrologos consulit, quidnam portenderet. Illi
 respondent vel Colao malum aliquod, vel toti populo calamitatem.
 annúmve sterilem promitti. Tum rex ingemiscens, *In meam perni-*
ciem, inquit, *si quod imminet Colao, redundabit malum.* Hic adjutor
 meus, hic monitor fuit: hoc fulcro innixa respública adhuc stetit. Si verò
 populus calamitatem accipiet, illius ego quonam modo expers ero, cum
 probus rex fortunam subditorum suam existimare debeat? si denique an-
 nona charitas impendet, qui ero auxilio fame tabescentibus? qui tuebor
 nomen regis, si meis nequeo dextram porrigere? Præclara & plena pieta-
 tis oratio; quâ Astrologus auditâ, *Celum quidem,* ait, *altum est & lon-*
gissimè disjunctum à nobis; nihilo tamen secius audit humilia. Istâc tuâ
 pietate, rex, profeclo efficiet, ut hac tempestas in caput tuum promissa,
 moderante Calo vertat in melius. Simul his Martis circulum observans,
 ubi tribus gradibus mutatum vidit, hoc regiâ pietate factum asseruit.
 Ita regem ab inani timore, à vanitate suum vaticinium liberavit.

*Pietas regis in
 plebem.*

*Martis sidus
 in gratiam
 regni retroce-
 dit.*

Noverca odia.

*Bellum patri
 cum filio.*

Paulò ante hæc tempora LINGCUNGU S regni QUEI rex mor-
 tuâ conjuge ad secundas nuptias processit, ductâ in matrimonium im-
 probissimæ libidinis feminâ; de quâ mihi tacendum arbitror, ne inho-
 nestâ narratione castæ aures feriantur. QUEIUS certè LINCUNGI
 è priore filius, turpitudinis impatiens, necem ei moliebat. Illa
 contra novercali armata odio, falsis criminibus privignum apud re-
 gem arcessere, atque eousque urgere, ut profugere coactus sit, CHEIO
 parvo filio in regiâ relicto. Interea mortuo regi nepotem populus
 substituit; promptam bello materiam. Nam QUEIUS à filio præ-
 reptum sibi regnum indignè ferens, jus suum armatâ manu prosequi
 statuit. Et faciebat spem certam victoriæ tum causa, tum multorum
 auxilia, quos inter & ZULUUS olim CONFUTII discipulus erat.
 Ergo ingenti collecto exercitu regnum invadit. Occurrit illi armatâ
 manu filius; multisque commissis proelijs tandem à filio pater vincit-
 tur, tantâ clade affectus, ut ejus vix nuncius superesset. QUEIO
 dein etiam extincto, ZULUUS desperatis rebus, seipsum interfecit.
 Quod ei CONFUTIUS sæpe prædixerat, violentâ scilicet morte de-
 cessurum; & hujus rei capiebat omen ex illius audaciâ ingenique vio-
 lenti fervore.

Aliter

Aliter aliam novercam MINZUKIENUS & ipse CONFUTII
 discipulus sibi demeruit. Obsequio promptus, odiūque novercale
 doctus etiam in amorem flectere. Produunt historici Sinenses eum ad-
 modum iniquā domi novercā usum esse; cui de filijs suis unica erat
 cura, de privigno nulla. Hunc pater, sicut mos illorum temporum
 ferebat, ad currum, quo vehebatur, regendum admoverat. Fortè
 accidit, ut hieme ob magnitudinem frigorum habenas tractare non
 posset, interrogatus causam à patre, ne se purgando novercam accu-
 sare, obtulit. Ille tamen advertit implicatum aptūque temporī
 responsum. Reversusque domum, & uxoris filios concinnè vestitos
 videns, repudium meditabatur. Et jam domo eam ejicere parabat;
 cū MINZUKIENUS patrem sagaci dicto interpellans, *Compesce,*
pater, hunc impetum, inquit. *Si enim hac ejectā tertiam duxeris; non*
unum tunc, sed tres domi filios habebis pereuntes frigore. Hac ratione
 non patris modò, verū etiam novercæ amorem sibi conciliavit.

*Amor nover-
ca tolerantia
procuratus.*

*Arguit ad
moderatè
dictum.*

Iisdem temporibus regno CI nova belli tempestas incubuit, mul-
 torum adversus regem rebellione. Sape nec segniter regem inter ac
 perduelles pugnatum, donec tandem familiā regia unā cum rege de-
 lectā, intrusus est alienus. Inter perduelles eminebat integra familia
 TIEN dicta, quam affirmant authores innumerabili penè filiorum ac
 nepotum turbā, nec minùs divitijs pollentem, quin imò ipso rege istis
 superiorem fuisse. His animos hominum sollicitare, petentibus ali-
 menta & fruges, quantacunque mensurā vellent, mutuas dare, ac sine
 molestā exactione recipere. Sic populi, præcipuè verò egentium be-
 nevolentia sibi obnoxia, in tantum crevit, ut omnes tam prolixè me-
 ritum de publico regem optarent. Ingens enim, etiam ad obtinenda
 regna, momentum est, beneficisse. Hinc audaciā tumens animisque
 hæc familia, in regem velut importunum insurgit, necatque. Per-
 duellionis autem ut à se dimoveret infamiam; regis occisi filium fasti-
 gio imponit, addito, qui Colai munere fungeretur, ejusdem filio,
 quo speciosius fallerent. Nam præcipuis præfecturis per filios
 suos ac nepotes occupatis, ipsa totum mox regnum
 invasit, solo nomine regi
 relicto,

MAR.